

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เกี่ยวกับสภาพ การศึกษา ปัญหาและความต้องการการศึกษาในโรงเรียนและการศึกษานอกโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวไทยพวน ในตำบลบางกระที่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร
2. การวิจัยเชิงสำรวจ
 - 2.1 กลุ่มที่ศึกษา
 - 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาเอกสาร ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัฒนธรรม ประเพณีของชาวไทยพวน และข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของชาวไทยพวน เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเรื่องอื่น ๆ ต่อไป โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่อไปนี้คือ

- หอสมุดแห่งชาติ
- สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ห้องสมุดของคณะต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่น คณะครุศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ เป็นต้น
- ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น
- ห้องสมุดสหวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น สหวิทยาลัยศรีอยุธยา ได้แก่ วิทยาลัยครูเทพสตรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ได้แก่ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

- ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- ห้องสมุดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- ที่ว่าการอำเภอบ้านหมี่
- สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านหมี่
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

2. การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการวิจัยภาคสนามซึ่งผู้วิจัยเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชนด้วยตนเอง เพื่อศึกษาสภาพโดยทั่วไปของชุมชน ด้านความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม สภาพปัญหา และความต้องการการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน โดยใช้การสำรวจชุมชน สัมภาษณ์ และการบันทึกภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้คือ

2.1 กลุ่มที่ศึกษา ศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

2.1.1 กลุ่มนักเรียน ศึกษาจากนักเรียนชาวไทยพวนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ในโรงเรียนวัดบางกระพี้ (พสกอำรุง) ตำบลบางกระพี้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 38 คน

2.1.2 กลุ่มครูและผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาจากอาจารย์ใหญ่ และครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนวัดบางกระพี้ (พสกอำรุง) ตำบลบางกระพี้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 11 คน

2.1.3 กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน ศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียนซึ่งอาจเป็นบิดา มารดา หรือญาติของนักเรียนชาวไทยพวนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ในโรงเรียนวัดบางกระพี้ (พสกอำรุง) ตำบลบางกระพี้ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 38 คน ตามจำนวนนักเรียนดังกล่าว

2.1.4 กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ ศึกษาจากหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอบ้านหมี่ ศึกษาธิการอำเภอบ้านหมี่ ศึกษาพิเศษอำเภอบ้านหมี่ เจ้าหน้าที่อนามัยตำบลบางกระพี้ พัฒนาการอำเภอบ้านหมี่ พระสงฆ์ในตำบลบางกระพี้ เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบ้านหมี่ กำนันตำบลบางกระพี้ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1-7 ของตำบลบางกระพี้ และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบางราย เป็นการสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล จำนวนประมาณ 15 คน

จำนวนกลุ่มที่ศึกษาทั้งสิ้น 102 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประเภทคือ

ประเภทที่ 1 แบบสำรวจสภาพแวดล้อม

ประเภทที่ 2 การบันทึกภาพถ่ายสไลด์

ประเภทที่ 3 แบบสัมภาษณ์

ประเภทที่ 1 แบบสำรวจสภาพแวดล้อม ใช้ศึกษาข้อมูลสภาพทั่วไป

ของชุมชนที่จะศึกษา โดยใช้แบบสำรวจสภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 คอนคือ

คอนที่ 1 แบบสำรวจสภาพแวดล้อมในชุมชน

คอนที่ 2 แบบสำรวจสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ประเภทที่ 2 การบันทึกภาพถ่าย เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ

เรื่องต่อไปนี้คือ

- สภาพที่อยู่อาศัย
- การประกอบอาชีพ
- วัฒนธรรมและประเพณี
- สภาพแวดล้อมในชุมชน
- สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ประเภทที่ 3 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

(Structured Interview) ใช้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการศึกษา ปัญหาและความต้องการ การศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของชาวไทยพวนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ใน โรงเรียนวัดบางกระพี้ (หล่อกำรุง) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์นักเรียนซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักสัมภาษณ์ครู และผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเสริมตัวนักเรียน และสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนโดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ ออกเป็น 3 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูและผู้บริหารโรงเรียน

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน

2.2.2 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบเครื่องมือ ได้ดำเนินการสร้าง แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร บทความหนังสือ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการศึกษา ปัญหาและความต้องการการศึกษาของนักเรียนชาวไทย พวชนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สัมภาษณ์ชาวไทยพวนจำนวนหนึ่ง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

(2) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านคือ

1. ศาสตราจารย์ ดร.สนิท สัมภักการ หัวหน้าสำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรพินท์ วิบูลย์พันธ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาออกรโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์ ดร.จุมพล ชูลภัทรชีวิน อาจารย์ประจำภาควิชาสารคดีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียง สุขหลาย ฝ่ายวางแผน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

(3) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขปรับปรุงข้อความ คำขวัญวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

(4) นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นชาวไทยพวน ในโรงเรียนบ้านถนนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ซึ่งมีใช้กลุ่มที่จะศึกษา เป็นจำนวน 10 คน คณะครูและผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวจำนวน 7 คน และผู้ปกครองนักเรียนดังกล่าวจำนวน 10 คน ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา และความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ในคำถาม

(5) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ทดลองแล้วมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและพิจารณาอีกครั้ง เพื่อใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มที่ศึกษาคู่ไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ออกสำรวจสภาพชุมชน สภาพโรงเรียน สัมภาษณ์บุคคล และบันทึกภาพถ่าย ตามรายละเอียดดังกล่าวแล้วในกลุ่มที่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทุกครั้ง โดยแบ่งช่วงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 3 ช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์นักเรียน สัมภาษณ์ครูและผู้บริหารโรงเรียน และสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ระหว่างวันที่ 11-20 มีนาคม 2530

ช่วงที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจสภาพแวดล้อมชุมชน สภาพแวดล้อมโรงเรียน และการบันทึกภาพ รอบที่ 1 ในระหว่างวันที่ 15-20 มีนาคม 2530

ช่วงที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจสภาพแวดล้อมชุมชน สภาพแวดล้อมโรงเรียน และการบันทึกภาพ รอบที่ 2 ในระหว่างวันที่ 15-17 มิถุนายน 2530

2.4 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้แยกข้อมูลตามขอบเขตของการวิจัยออกเป็นตอน ๆ ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สภาพแวดล้อมในชุมชน

ตอนที่ 2 สภาพแวดล้อมโรงเรียน

ตอนที่ 3 สภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหาและความต้องการการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามขอบเขตของการวิจัย

และลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้คือ

1. ข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งศึกษาประวัติความเป็นมา วัฒนธรรม ประเพณี ของชาวไทยพวน จะเสนอผลการศึกษาโดยการบรรยาย

2. ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพแวดล้อมชุมชน สภาพแวดล้อมโรงเรียน ที่ศึกษา จะเสนอผลการสำรวจโดยการบรรยาย ประกอบตารางและภาพถ่าย

3. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างนั้น เมื่อสัมภาษณ์นักเรียน ครูและผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ตาม ลักษณะคำตอบดังต่อไปนี้

3.1 ลักษณะคำตอบแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Check List)

ดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

- แจกแจงความถี่ของแต่ละตัวเลือกในข้อคำถาม
- ทาค่าร้อยละ
- นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3.2 ลักษณะคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ในส่วนที่เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งมีการให้คะแนน ได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น 3 ระดับคือ

เห็นว่าปฏิบัติมาก	เป็นปัญหามาก	และต้องการมาก	3 คะแนน
เห็นว่าปฏิบัติปานกลาง	เป็นปัญหายปานกลาง	และต้องการปานกลาง	2 คะแนน
เห็นว่าปฏิบัติน้อย	เป็นปัญหาน้อย	และต้องการน้อย	1 คะแนน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนข้อกระทง และนำเสนอค่าเฉลี่ยในรูปตาราง และความเรียงโดยใช้เกณฑ์ดังนี้¹

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50	ปฏิบัติน้อย	มีปัญหาน้อย	หรือมีความต้องการน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50	ปฏิบัติปานกลาง	มีปัญหายปานกลาง	หรือมีความต้องการปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.00	ปฏิบัติมาก	มีปัญหามาก	หรือมีความต้องการมาก

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

3.3.1 การทาค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\frac{\text{จำนวนความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{จำนวนทั้งหมดของรายการ}}$$

3.3.2 การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 25) , หน้า 80-83

X = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

N = จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์

f_x = ผลรวมของน้ำหนักระดับความเป็นปัญหา
และความต้องการทั้งในแต่ละข้อกระทง

3.3.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ใช้สูตร

$$SD = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{fx}{N}\right)^2}$$

SD = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f_x = ผลรวมของคะแนนดิบทั้งหมด

N = จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย